

היה מביא

פרק שני סוטה

טז

אינו צריך. לרבות צ"ת העולמים. ומה פומא קלה. ליקנס
בטומאת הגוף למקדש, שאינה צריכה לרבות - לא תלק
הפחיתו צ"ת מקדש למקדש, שאינה צריכה לרבות - לא תלק
"פי את מקדש ה' טמא", (פי) "את מקדש ה' טמא" (נמדנר ט). לא כל
שבו. שהטו מקדש ומקדש לזדקקה תורה אור
ולקדש מוקדן. א"כ מה ת"ל
במקדש שלא יביא מתוך קופתו.
לחוק פלי ויקניס להיכל, אלא
מקדשיו שכולו. ואם אין עס - יביא
ויקניס עס, ואח"כ יקניס. ונקניס "השער
יהיה" ונקניס "במקדש" קדקדקנין
לעיל. ובספרי לא פליגי הכי להך
קרייתא, ואומר חז"ל: מקדש בני הוא
בפניס אחרים: פלוגתא דרשב"ג ורב
בשמיטת חולין (דף פח:) גבי פסוי
הדס. אלא דרשב"ג דלמרי אפר קרוי
עפר, דכתיב (נמדנר ט): "ולקחו לטמא
מעפר קרפת הסטאת", וצ"ט אומרים:
עפר קרפת עפר קרף, עפר סטאת לא
אקרי. ה"כ במקדש המושבן פתיב.
וקרף יתיבא הוא, דהא אכתיב "מ"השער
יהיה" דלוי קרף לחופו מעס. ה"כ
למעטי אפר אלא, ולמקדש דרשב"ג
דומא דקרקע הפסון. עוקבת.
מקפסת את עקבו מעמדו, ועוקרת.
ג' מקומות הלכה למטה מסיני זהה
ועוקרת את הפסוק. התורה אמרה
בעפר. לענין פסוי הדס, ולא הכשיר
דבר אחר. והלכה בכל דבר. המגדל
קמחים, פגון (הגיר) והקניף והסיד
וקמית, ולקניף שקמית. התורה
אמרה ספר. לענין גט פרימות.
והלכה בכל דבר. שקמית עליו: * על
עלה של זית, על הנייר, ועל הלוח.
(6) התורה אמרה תער. לא יעזור
על ראשו קניף. והלכה בכל דבר.
דמנן (נזיר דף נט:). קניף שקמית, פין
צווג פין קמית או קמית פל פל פל -
שני. וא"ת: אין זו עוקרת אלא פוספתו
איקרא, עוקרת היא, למקדש אוחו על
פך, ואסור הפות את יקראל קמית,
שקמית אמרה חוקה (דברים כה:). לא
יוסיף "פין יוסוף". ואע"ג דבבב"ב
קראי דרשב"ג בשמיטת חולין (דף פח:)
ויקניסין (דף כח:). וקניסין (דף נט:). לרי'
ישמעאל לא משמע ליה קראי. ד' קמית

[חולין פח:]

[סוכה נה. ט"ז]

[גיטין ט"ז]

נגעים פי"ד מ"ב ע"ט

[שם משנה ג]

[שבתות כו.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תורה
אמרה תער י"ל קודם ד"ה
התורה אמרה ספר:
(ב) ד"ה חרובי וכו'
ולכה עוקבת הס"ד
ואח"כ מ"ה הא עוקבת
מוספת:

ג' רש"י אפר ע"ט

שיירה, נוב וגבעון ובית עולמים. איסי בן
מנחם אומר: אינו צריך, ומה פומא קלה
לא חלק הכתוב - בטומאת אשת איש המורה
לא כ"ש? א"כ מה ת"ר "במקדש המושבן" - שפא
יביא מתוך קופתו. איבעיא קהו: אין שם עפר,
מהו שיתן אפר? אפיבא דבית שמאי קא
תיבעי קה, דאמרי: לא מצינו אפר שקרוי
"עפר". פי תיבעי קה - אפיבא דבית הלל, דאמרי:
* מצינו אפר שקרוי "עפר", מאי? אע"ג דאיקרי
"עפר" - ה"כ "במקדש המושבן" פתיב, או דיקמא
האי "במקדש המושבן" לכדאיסי בן יהודה,
ולכדאיסי בן מנחם הוא דאיתי? ת"ש, דא"ר
יוחנן משום ר' ישמעאל: בשלשה מקומות
הלכה עוקבת מקרא: התורה אמרה "בעפר",
והלכה - אבכל דבר. התורה אמרה בתער,
והלכה - אבכל דבר. התורה אמרה "ספר",
והלכה - אבכל דבר. ואם איתא - קייחשוב נמי
האי? * תנא ושייר. ומאי שייר דהאי שייר? שייר
מצורע. דתניא: "והיה ביום השביעי יגלה את
כל שעריו" - פ"ה, "את ראשו ואת קונו ואת גבות
עיניו" - פ"ה, "ואת כל שעריו יגלה" - חזר וברך,
כלל ופרט וכלל - אי אתה דן אלא בעין הפרט:
מה פרט מפורש - מקום פינוס שער ונראה,
אף כל מקום פינוס שער ונראה. מה רבי
- רבי שיער הרגלים, מאי מיטע - מיטע דבית
השחי ודכוףיה גופיה. והלכתא: המגלה בדרעת.
דתנן: * בא ר' לוקח את המצורע מעביר
תער ער כל בשרו, וקתני סיפא: * וביום
השביעי מנקהו התגלחת שניה בתגלחת
ראשונה. אמר רב נחמן בר יצחק: פי קא
חשיב - הלכה עוקבת מקרא, הא - עוקבת
מדרבנן היא. רב פפא אמר: פי קא חשיב -
הלכה עוקבת ועוקרת, הא - עוקבת ומוספת
היא. רב אשי אמר: הא מתניתא מני - * רבי
ישמעאל היא, דרביש, דרביש, דרביש, דרביש,
בדרעת

לרבות נוב וגבעון וכת עולמים. רש"י גורס: להציל
קרקע צית עולמים. ושיבש הגירסא: שילה נוב וגבעון,
משום דנוב וגבעון אין משקין בהן סוטות, משום דהויא מנחת יחיד
שארין קצוה לה זמן. ומימה ששיבשה משום קושיא זו, דילמא קסבר איסי
בן יהודה כרבי יהודה, דלמר צפרק
כתרל לשמיטת קדשים (וצמיח ד קוז):
כל שהצור והיחיד מקריצין צהאל
מועד שבמדבר - מקריצין צהאל מועד
שבנגל, ואין חילוק ביחיד צהאל מועד
שבנגל. והשתא הוהך לרבות

נוב וגבעון, משום דזמנה הוה
ובית העולמים. מקשיני: אמאי
אליטרין לרבות
העולמים? והאמר צפ"ב דשזעומו
(דף טו:). דמשכן אקרי "מקדש" ומקדש
אקרי "משכן", ואי לא הוה כתיב אלא
(כז) "את משכן ה' טמא" הוה נמי מקדש
בכלל. ה"כ נמי נימא הכי: וצריש
מסכת עירוצין (דף ג) דנפקא לן
שלמים שחטין קודם שיפחמו ללחם
ההיכל פסוליס במקדש, משום דמקדש
אקרי "משכן", ואע"ג ד"ושחטו פתח
אהל מועד" צמסכן כתיב! ולפי גירסת
הספר הזה חמי שפיר, דהוי מני למימר:
עיקר ריבויא לא הוה ריבין אלא משום
נוב וגבעון, וצית עולמים נקט אגז
שיטפיה. אכל ר"י פירש: האי דליטרין
הכל לרבות צית עולמים, משום דכתיב
"קרקע" - משמע היכל דליכא קרקע,
לאפוקי צית העולמים דהוא ריבויא
ולא מסתברא, משום דמריבויא
ד"קרקע" מריבין צית העולמים, דאי
לא הוה כתיב "קרקע" - לא הוה צית
העולמים בכלל, ולפירושו לא הוה
ריבין למיכתב "קרקע" כללו ועוד קשיא
מפ' "ערך בקלפי" (יומא דף מד:), דמייתי
ברייטא: "יכול אדם לא יהיה צהאל מועד",
אין לי אלא אהל מועד שבמדבר, שילה
וצית העולמים מניין? אלמא דשילה לא
הוה בכלל אהל מועד, וכן צית העולמים.
וצפ"ק דעירוצין (דף ג) אמר דצית
העולמים הוה בכלל אהל מועד "ושחטו
פתח אהל מועד", הואיל ומקדש אקרי
"משכן", וכן צפרק "הואילא לו" (יומא
דף נט:). רב ששת אמר: אין לי
אלא אהל מועד שבמדבר, שילה וצית

עולמים מנין ת"ל - "וכסה" (א). ואם איתא לרבות נמי הא. תימה:
הכי מני למיפסע מדרי' ישמעאל? והא כתיב ליה כצית שמאי דאפר
לא איקרי "עפר", ואלוה צית שמאי לא קמייבעי? ליה אלא אליבא דרשב"ג.
א"כ ה"נ אפר בכלל משמעוהו ד"עפר", משום דהכא "צפרקע" כתיב
תנא ושייר. ואי קשיא: הכי מני למימר תנא ושייר? והא "שלשה" קתני,
ואמר צפ"ק דקידושין (דף טו:). גזי הענקה: וכי תימא הכא נמי תנא
ושייר - והא "ארבעה" קתני! ונראה דהתם דוקא, כיון דנחת למניינא -
דוקא הוא, משום דקתני ציפא: ואי אתה יכול לומר ארבעה צהאל מהן כו',
ואם איתא דמיתא האז נמי מוטיאה - היה יכול לומר ארבעה צהאל ג.
מאי

עולמים מנין ת"ל - "וכסה" (א). ואם איתא לרבות נמי הא. תימה:
הכי מני למיפסע מדרי' ישמעאל? והא כתיב ליה כצית שמאי דאפר
לא איקרי "עפר", ואלוה צית שמאי לא קמייבעי? ליה אלא אליבא דרשב"ג.
א"כ ה"נ אפר בכלל משמעוהו ד"עפר", משום דהכא "צפרקע" כתיב
תנא ושייר. ואי קשיא: הכי מני למימר תנא ושייר? והא "שלשה" קתני,
ואמר צפ"ק דקידושין (דף טו:). גזי הענקה: וכי תימא הכא נמי תנא
ושייר - והא "ארבעה" קתני! ונראה דהתם דוקא, כיון דנחת למניינא -
דוקא הוא, משום דקתני ציפא: ואי אתה יכול לומר ארבעה צהאל מהן כו',
ואם איתא דמיתא האז נמי מוטיאה - היה יכול לומר ארבעה צהאל ג.
מאי

עולמים מנין ת"ל - "וכסה" (א). ואם איתא לרבות נמי הא. תימה:
הכי מני למיפסע מדרי' ישמעאל? והא כתיב ליה כצית שמאי דאפר
לא איקרי "עפר", ואלוה צית שמאי לא קמייבעי? ליה אלא אליבא דרשב"ג.
א"כ ה"נ אפר בכלל משמעוהו ד"עפר", משום דהכא "צפרקע" כתיב
תנא ושייר. ואי קשיא: הכי מני למימר תנא ושייר? והא "שלשה" קתני,
ואמר צפ"ק דקידושין (דף טו:). גזי הענקה: וכי תימא הכא נמי תנא
ושייר - והא "ארבעה" קתני! ונראה דהתם דוקא, כיון דנחת למניינא -
דוקא הוא, משום דקתני ציפא: ואי אתה יכול לומר ארבעה צהאל מהן כו',
ואם איתא דמיתא האז נמי מוטיאה - היה יכול לומר ארבעה צהאל ג.
מאי

בו א מני פי"ד מהל'
שחיסה הל"א סגן
עשין כל טו"ש יו"ל סי'
כ סני' נג:
בו א מני פ"ה מהל'
נארות הל"א:
בח ג מני פי"ד מהל'
גירושין כל ג סגן
עשין נ טו"ש א ח"ט סי'
קל סני' א ב:
בד ד מני פי"ח מהל'
טומאת נרפת הל"א
סגן עשין רלו רלו:
ה מני טס הל"ב:

תוספות שאני

ה"ג רש"י ז"ל (ולא גרס)
לרבות נוב וגבעון ושילה
ובית עולמים משום
דשילה משכן הוא ולא
צריך לריבוי דהא עיקר
הכתוב ביה כתיב ונוב
וגבעון אין משקין בהן
את הסוטות דהא כתיב
יחיד היא. ולא היה שם
אורן אלא מובח הנחשת
לברו ולא קרבה בהן
מנחת סוטה ולא שום
קובת יחיד שאין לה זמן
קבוע כדאמרו בשח"ט
קדשים ובמסכת מגילה
אבל בית עולמים הוצרך
לרבות שלא תאמר
משכן נאמר ולא מקדש
ל"ה. אינו צריך לרבות
בית עולמים ומה
בטומאה קלה שהיא
ליבנם בטומאת הגוף
במקדש שאינה מותרת
ב"ד אלא כרת לא חלק
הכתוב בין משכן
למקדש שנ' בפרשה
פרה אדומה (שני
פסוקים) את (מקדש)
את מקדש ה' טמא. וכתיב
את מקדש ה' טמא לא
כ"ש שהשווה מקדש
למשכן לבדוקה ולבערה
מתוכן ל"ה. אפיבא
דב"ש לא תיבעי קה
דאמרי לא מצינו אפר
דעצים מודו דהוי עפר
ומכסין בו. ומה' כתב
ר"ת הא משום דק"ל
הא דקאמר מודים לא קאי
לרבות נוב וגבעון ולא
אפרי כרת דאפי' באפר
כרת פליגי ב"ש ואמרי
שאין מכסין בו ולפי זה
אחי שפיר הכא דמיבעי
ליה לענין סוטה בכל
מיני אפר: בג' מקומות
התורה עוקבת את
המקרא פ"ה עוקבת
מפחת את עקבו
העמרתו ועוקרתו
אישלמוני"ד בלעז':

